

Kwartaalbericht over de wolf

monitoring en schadecijfers

In dit kwartaalbericht geven we inzicht in de activiteit van de wolf in Nederland en meldingen van wolvenschade in de periode 1 september – 3 november 2019.

BIJ12 handelt namens provincies tegemoetkomingen in faunaschade af. Dit geldt ook voor aanvallen door de wolf. Bij meldingen van dode of gewonde landbouwhuisdieren onderzoeken we of de schade wel of niet veroorzaakt is door een wolf. Is dit wel het geval, dan zorgen we voor afhandeling van de tegemoetkoming. Een andere taak van BIJ12 is monitoring van wolven die nu actief zijn in Nederland.

Monitoring door BIJ12

Naast het afhandelen van schade door de wolf, houdt BIJ12 in opdracht van provincies nauwgezet bij hoe actief het dier op dit moment is in Nederland. Met name in de provincies waar de wolf gevestigd is. Bij deze actieve monitoring wordt extra onderzoek gedaan. In dit extra onderzoek worden sporen, bijvoorbeeld drollen of prooien van wild/wilde dieren, op DNA onderzocht. De monitoring wordt op dit moment uitgevoerd door het Wolvenmeldpunt van de Zoogdiervereniging, in opdracht van BIJ12.

Monitoring afgelopen kwartaal

In het afgelopen kwartaal is een aantal aangetroffen wolvendrollen geanalyseerd op DNA. Ook wattenstaafmonsters van gebeten schapen zijn genetisch onderzocht. Dit onderzoek is uitgevoerd door Wageningen Environmental Research. Van iedere monster is een eigen DNA-profiel gemaakt. Zo kan bepaald worden om welke wolf (individueel) het gaat en waar dit individu zich ophield. Hieruit bleek dat in het afgelopen kwartaal ten minste vijf wolven in Nederland aanwezig zijn: het wolvenpaar op de Noord-Veluwe, een van hun jongen, de wolvin van de Midden-Veluwe en een niet nader geïdentificeerde wolf in Drenthe.

Roedel Noord-Veluwe

De roedel op de Noord-Veluwe wordt nauw gevolgd door de terreinbeheerders en vrijwilligers van het Wolvenmeldpunt. In een aantal gevallen is besloten om wolvendrollen te bemonsteren op DNA in de hoop meer te weten te komen over de precieze omvang van het territorium en de samenstelling van de roedel. In het afgelopen kwartaal is de aanwezigheid van de mannelijke wolf van de roedel op basis van vijf drollen herhaaldelijk vastgesteld. De aanwezigheid van de wolvin van de roedel is ook op basis van drollenonderzoek vastgesteld.

Op 19 september zijn schapen aangevallen te Emst, waarbij er een aantal is gedood. Daarvan was al vastgesteld dat een wolf de dader was. Nu is op basis van drie monsters vastgesteld dat het om de vrouw van de roedel ging. In Emst waren wellicht te weinig toereikende wolfwerende maatregelen getroffen. In het territorium van de roedel is nog een andere drol gevonden. Deze bleek een uniek DNA-profiel te hebben dat via ouderschapsanalyse tot het eerste Veluwe wolvenpaar te herleiden was. Het betreft een mannelijke wolf, de eerste genetisch vastgestelde geboren wolf in Nederland. Hoewel er op verschillende

momenten wolven zijn gezien, is het onbekend hoe het met alle geboren welpen gaat.

Solitaire wolvin Midden-Veluwe

Hoewel in dit territorium veel wolvensporen gevonden zijn en er regelmatig een wolf langs wildcamera's liep, is er geen indicatie geweest dat in dit territorium een tweede wolf is gevestigd. Daarom is in dit territorium slechts één wolvendrol geanalyseerd op DNA. Uit deze analyse komt naar voren dat de wolvin nog steeds in haar territorium actief is.

Op 31 oktober zijn er op de midden-Veluwe schapen aangevallen in de regio Hoog Soeren. Op basis van DNA weten we dat dit de eerste keer is dat deze wolvin schapen heeft aangevallen. Ook hier waren wellicht te weinig toereikende wolfwerende maatregelen getroffen.

Afhandeling schade door BIJ12

Wanneer een eigenaar (of houder) van landbouwhuisdieren één of meer dieren dood of gewond treft en vermoedt dat de dader een wolf is, doet de eigenaar een melding bij BIJ12. Deze melding wordt eerst beoordeeld en bij een vermoeden van wolf brengt een taxateur in opdracht van BIJ12 een bezoek aan de locatie en de dierenhouder. De taxateur moet een goed beeld krijgen van de veldsituatie, de omvang van de schade en of deze wel of niet is aangericht door een wolf. Hiervoor neemt de taxateur een DNA-monster af op het dode of gewonde dier. Dit monster wordt in het laboratorium van Wageningen Environmental Research onderzocht. De uitslag is binnen een maand bekend en wordt eerst aan de melder en de provincie bekend gemaakt. Daarna wordt de uitslag gepubliceerd op de website van BIJ12. Blijkt uit het DNA-onderzoek dat de aanvaller geen wolf is, maar bijvoorbeeld een vos of een hond? Dan heeft de melder geen recht op een tegemoetkoming in de schade. In het overzicht op de website van BIJ12 (bij12.nl/wolf) ziet u welke meldingen er in de afgelopen periode gedaan zijn. Van recente meldingen is nog geen DNA-uitslag bekend. Het is dus nog niet duidelijk of de dader een wolf was of niet. Ook ziet u hier de meldingen waarbij uit het DNA-onderzoek is gebleken dat de dader geen wolf is, maar een andere dier.

Nieuw Balinge, Drenthe

Eind september werden twee dode schapen aangetroffen. Uit afgenomen DNA bleek dat het om een wolf ging. Helaas was de DNA-kwaliteit onvoldoende om ook het individu en geslacht te kunnen achterhalen.

Recente gevallen

Tussen 19 en 25 november zijn 8 meldingen met meerdere schadegevallen binnengekomen. Vier meldingen kwamen uit Drenthe en één uit Groningen. DNA-onderzoek wijst uit dat het het zowel om aanvallen van een wolf als een hond gaat. Kijk voor meer informatie op bij12.nl/wolf.

Overige gevallen

Van een aantal aangevallen dieren kon niet op voorhand worden uitgesloten dat het om een wolf ging. Daarom zijn deze gevallen onderzocht. Uit de DNA-analyse kwam echter naar voren dat deze dieren niet door wolf zijn aangevallen, maar door een vos of een hond.

